

Bilgisayar Öz-yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgisayar Öz-yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17711>

Özet

Bilgisayar Öz-yeterlik Alg?s? Ölçe?i, ilkö?retim düzeyindeki ö?rencilerin bilgisayar kullan?m?na yönelik kendilerine olan inançlar?n? ve beceri alg?lar?n? ölçmek amacıyla 2003 y?l?nda geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Ölçek, bireyin bilgisayarla ilgili genel bilgilere sahip olma düzeyini ve özel bilgisayar becerilerini kullanabilme yetene?ini de?erlendiren iki temel alt boyuttan olumaktadır. Toplam 10 maddeden oluan bu ölçek, ö?rencilerin teknolojiye kar?? olan tutumlar?n?n ve yeterliklerinin belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Ölçe?in geli?tirilmesi ve psikometrik özellikleri, M. I??ksal ve P. A?kar taraf?ndan Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?mlanan bir makalede detaylandırılm??tır. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme format?n? kullanır ve yüksek düzeyde iç tutarlılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, bilgisayar öz-yeterlik, ilkö?retim, psikometri, ölçek geli?tirme, e?itim teknolojileri, iç tutarlılık, faktör analizi

Yazarlar

Mine I??ksal, P?nar A?kar

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ilkö?retim seviyesindeki ö?rencilerin bilgisayar kullanma becerilerine ve bu becerileri ba?arılı bir ?ekilde yerine getirebileceklerine dair sahip oldukları algılanan öz-yeterlik düzeyini saptamaktır. Bu alg? düzeyi, ö?rencilerin teknolojik araçları öğrenme ve kullanma motivasyonları üzerinde kritik bir etkiye sahiptir.

Ölçek, özellikle e?itim ortamlar?nda bilgisayar entegrasyonunun ba?ar?s?n? de?erlendirmek ve ö?rencilerin genel bilgisayar bilgileri ile Word, Excel gibi özel programları kullanma becerileri arasındaki ayrım? ölçmek üzere tasarlanm??tır. Bu sayede, e?itimciler ve ara?tırmacılar, ö?rencilerin teknolojik yeterlik alanlarındaki güçlü ve zayıf yönlerini belirleyebilirler.

Yapı

Ölçek, Bandura'n?n sosyal bilişsel teorisine dayanan öz-yeterlik (self-efficacy) psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Bu bağlamda, ölçek bireyin belirli bir görevi ba?arılıyla gerçekle?tirme yetene?ine olan inanc?n?, bilgisayar kullan?m bağlam?nda ele alır.

Ölçek, bu yapıyı iki farklı ancak ilişkili alt boyutta incelemektedir: **Bilgisayar ile ilgili genel**

bilgiler ve Özel bilgisayar becerileri. Genel bilgiler alt boyutu, kullanıcıların temel bilgisayar işlevi ve programlar arasında gezinme yeteneğine odaklanırken; özel beceriler alt boyutu, spesifik uygulama programları (örneğin, kelime işlemci veya elektronik tablo yazılımları) kullanma yeterliliğini değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, iki faktörlü yapının tutarlılığı üzerinden incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, maddelerin ilgili faktörleri temsil etme derecesi olan faktör yüklerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bilgisayar ile İlgili Genel Bilgiler Faktörü: Bu faktörde yer alan maddelerin faktör yükleri .54 ile .84 arasında değişmektedir. Madde toplam puan korelasyon katsayıları ise .54 ile .64 aralığında.

Özel Bilgisayar Becerileri Faktörü: Bu faktördeki maddelerin faktör yükleri .67 ile .77 arasında bulunmuştur. Madde toplam puan korelasyon katsayıları ise .50 ile .65 arasında değişmektedir.

Bu değerler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen alt boyutlarla güçlü bir ilişkiye sahip olduğunu ve ölçeğin yeterli düzeyde yapı geçerliği taşıdığını göstermektedir.

Güvenirlilik

Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı Ölçeğinin güvenirlik analizinde iç tutarlılık yöntemi kullanılmıştır. Ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) .86 olarak hesaplanmıştır.

.86 değeri, psikometrik standartlara göre ölçeğin maddelerinin birbiriyle oldukça tutarlı olduğunu ve güvenilir ölçümler sağladığını işaret etmektedir. Bu yüksek iç tutarlılık düzeyi, ölçeğin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal özellikleri, Faktör Analizi teknikleri kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonucunda ölçeğin, teorik beklentilerle uyumlu olarak iki ana alt boyuta ayrıldığı görülmüştür. Bu iki alt boyut, toplam 10 maddeyi kapsamaktadır.

Faktör 1: Bilgisayar ile İlgili Genel Bilgiler (6 madde): Bu faktör, bilgisayar sistemleri ve programlar içinde gezinme, temel işlevleri anlama gibi daha geniş kapsamlı yeterlik algılarını temsil eder.

Faktör 2: Özel Bilgisayar Becerileri (4 madde): Bu faktör, Word veya Excel gibi belirli uygulama programları kullanarak veri işleme, sıralama veya düzenleme gibi spesifik görevleri yerine getirme becerisine odaklanır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Orijinal bir Türkçe ölçek geliştirme çalışması)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= tamamen katılıyorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler

Yaş Grubu: İlköğretim öğrencileri (Spesifik yaş aralığı makalede belirtilmemiş olup, ilköğretim seviyesini kapsamaktadır.)

Popülasyon Detayları: İlköğretim kademesinde öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim ölçeği (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Öğrenci algısı, teknoloji eğitimi, bilgisayar becerisi, özgüven, eğitim psikolojisi, Hacettepe Üniversitesi, İmsal

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mine İmsal

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresi: misiksal@metu.edu.tr

Yayın Adresi: Belirtilmemiştir (Olasılıkla Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2003 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Mine İmsal ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullanım ve büyük ölçekli araştırmalar için yazardan resmi izin alınması gerekmektedir.

Testin orijinal makalesi Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayımlanmıştır ve makaleye erişim için herhangi bir ücret talep edilmemektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

[bilgisayar-oz-yeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

I??ksal, M. ve A?kar, P. (2003). ?lkö?retim ö?rencileri için matematik ve bilgisayar öz-yeterlik alg?s? ölçekleri. *Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 25, 109-118.

Makale Ba?lant?s?: efdergi.hacettepe.edu.tr

Bilgisayar Öz-yeterlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 2 alt boyut ve 10 maddeden olu?maktadır:

Bilgisayar ile ilgili genel bilgiler (6 m): Bilgisayar programlar? içinde dola??p yeni ke?ifler yapabilirim.

Özel bilgisayar becerileri (4 m): Bilgisayar programlar?n? kullanarak (word, excel vb.) verileri s?ralayabilirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM